

Lietuvos Respublikos finansų ministrui gerb. Viliui Šapokai

El. paštu: rsvp@finmin.lt

Vilnius, 2020 m. kovo 18 d.

Kopijos:

LR Prezidentūrai,

LR Seimo nariams,

LR Socialinės apsaugos ir darbo ministrui,

LR Švietimo, mokslo ir sporto ministrui,

LR Sveikatos apsaugos ministrui,

Europos socialinio fondo agentūrai

DĖL NEVYRIAUSYBINIŲ ORGANIZACIJŲ ĮTRAUKIMO Į LIETUVOS VYRIAUSYBĖS EKONOMINIŲ IR FINANSINIŲ PRIEMONIŲ PLANĄ VISUOMENĖS SVEIKATOS APSAUGAI UŽTIKRINTI IR ŠALIES EKONOMIKAI SKATINTI

Džiaugiamės, kad Vyriausybė operatyviai parengė ekonominių ir finansinių priemonių planą, kuriame numato ryžtingus sprendimus apsaugoti visuomenės sveikatą ir aptaria pagalbos priemones verslo skatinimui. Tačiau norime atkreipti dėmesį į socialinį ir ekonominį epidemijos poveikį pažeidžiamiausioms visuomenės grupėms, kurios susidariusiomis ekstremaliomis aplinkybėmis labiausiai pajaučia socialinius ir ekonominius padarinius. Šioms grupėms reikalingas ypatingas valdžios dėmesys. Su šiomis pažeidžiamomis grupėmis kasdien daugiausia dirba nevyriausybinės organizacijos (NVO), todėl NVO turi būti skubiai įtrauktos į COVID-19 pagalbos ir ekonominio skatinimo paketo įgyvendinimą.

Prašome užtikrinti tinkamas sąlygas NVO veikti ir teikti socialines, švietimo ir kitas paslaugas bei numatyti priemones jų gyvybingumui palaikyti. Atsižvelgiant į esamą situaciją, Nacionalinė NVO koalicija siūlo:

1. Pasirūpinti, kad **ekonomikos ir finansų gelbėjimo planas nebūtų įgyvendinamas NVO teikiamų paslaugų užtikrinimui skirtų lėšų sąskaita.**
2. Užtikrinti **NVO teikiamų viešųjų paslaugų tęstinumą bei nepertraukiamumą** esamomis sąlygomis, atsižvelgiant į sudėtingas šių paslaugų teikimo sąlygas, **numatant tvarų šių paslaugų finansavimą bei reikalingų priemonių įsigijimą.** Dėl radikaliai ir staigiai pasikeitusių paslaugų teikimo sąlygų, taip pat ir šių paslaugų (viešo ir privataus) finansavimo sutrikimų organizacijoms kyla didelių sunkumų tęsti veiklą:
  - Dėl karantino dalis viešųjų paslaugų yra smarkiai ribojamos arba jų teikimas iš viso stabdomas, dėl ko nukentės labiausiai pažeidžiamos visuomenės grupės (*pvz., asmeninio asistento paslaugos negalių turintiems asmenims, integrali pagalba namuose senjorams, nuo smurto artimoje aplinkoje kenčiančių asmenų, pagalbos asmenims iš socialinės rizikos šeimų,*

nepasiturinčių asmenų maitinimo paslaugos, ugdymo paslaugos vaikams ir jaunimui, psichologo konsultacijos, esant depresijai ar nerimui, ir pan.). Dažnai tai yra asmenys, kurie yra padidintos rizikos grupėje ir jų tikimybė susirgti COVID-19 virusu yra daug didesnė. Todėl būtina užtikrinti nuolatinį darbą su šiomis grupėmis - informuojant bei teikiant paslaugas. Šiems asmenims būtina pagalba telefonu, nes kitokiomis nuotolinio komunikavimo priemonėmis šie asmenys naudotis dažniausiai neturi galimybių. Siekiant skubaus reagavimo siūlome supaprastinti atsiskaitymo už suteiktas nuotolines paslaugas biurokratinis mechanizmus, kuriuos šiai dienai taiko ESFA.

- Nevyriausybinę organizacijų darbuotojams ir jų savanoriams teikiant socialines paslaugas (pvz., pagalba namuose ypatingai rizikos grupei priklausančių asmenų, nepasiturinčių maitinimas, maisto dalijimas ir kt. pagalba) nesuteikiamos būtinosios apsaugos priemonės. Todėl siūlome savivaldybėse kuo skubiau ir reguliariai peržiūrėti teikiamų paslaugų poreikį ir užtikrinti jų prieinamumą, taip pat įtraukiant ir nevyriausybinę organizacijas, suteikti apsaugos priemones visiems dirbantiems padidintos rizikos sąlygomis.
- Siekiant karantino laikotarpiu užtikrinti, kad nenutrūktų švietimo, socialinės bei kitos viešosios paslaugos, turi būti sudarytos sąlygos teikti šias paslaugas nuotoliniu būdu, numatant finansinius pagalbos mechanizmus bei prieigą prie skaitmeninių išteklių. Nevalstybinių neformaliojo vaikų švietimo (NVŠ) teikėjų situaciją dar labiau apsunkina tai, kad neformaliojo švietimo krepšelio lėšos už šiais metais įgyvendintas veiklas švietimo įstaigoms iki šiol nesumokėtos. Todėl prašome skubos tvarka atsiskaityti su NVŠ teikėjais, atsisakant perteklinių biurokratinų procedūrų, bei taikyti šių įstaigų darbuotojams žemiau nurodytas priemones.

3. Atsižvelgti, kad **NVO sektoriaus darbuotojams** turi būti taikomos analogiškos **mokesčių lengvatos**, kaip ir verslo sektoriui. Būtina užtikrinti, kad darbuotojams, nesvarbu, kokiame sektoriuje dirbtų, būtų sudarytos galimybės ir garantijos išlaikyti jų darbo vietas.

4. Numatyti **priemones savanorių sveikatos apsaugai**, kurie teikia būtinąją pagalbą (pvz., maisto išvežiojimas, dalijimas, budėjimas oro uostuose ir pan.) bei garantuoti **jiems reikiamą sveikatos priežiūrą** bei finansinę pagalbą.

5. Užtikrinti ir **palaikyti emocinių pagalbos linijų teikiamas paslaugas, randant papildomų finansinių mechanizmų** (pvz., Jaunimo linija, Vaikų linija, Sidabrinė linija, Vilties linija, Pagalbos moterims linija, linija Doverija ir kt.), kadangi netipinė susidariusi situacija įtakoja visuomenės psichinę sveikatą, reikalingos konsultacijos vaikams, jaunuoliams, tėvams, senjorams, vienišiams, sergantiesiems lėtinėmis ligomis žmonėms ir pan.

6. Užtikrinti **informacijos ir pagalbos priemonių dėl COVID-19 labiausiai pažeidžiamoms grupėms, įskaitant vaikus ir suaugusius su negalia prieinamumą**. Vieša informacija turi būti pateikiama prieinamomis formomis (verčiant į gestų k., vizualizuojant, pateikiant lengvai suprantama kalba), kad atlieptų žmonių su negalia poreikius. Visos pagalbos priemonės ir paslaugos turi būti prieinamos asmenims su negalia (t.y. fiziškai prieinamos, užtikrinant pasiekiamą informaciją).

7. Sudaryti galimybes **NVO, jau gavusiems konkursinį finansavimą šiems biudžetiniams metams, pratęsti projektų įgyvendinimo laikotarpį** bei pakoreguoti tikslus, veiklas, laukiamus rezultatus

adaptuojantis prie esamos situacijos ir sudarant galimybes apmokėti darbuotojams už nekontaktinį darbą iš tiesioginių projektų lėšų.

8. Sudaryti galimybes **nevyriausybinėms organizacijoms toliau vykdyti teisės aktų ir būtinų priemonių pažeidžiamiausioms grupėms apsaugoti**, užtikrinti kitas jų teises, įgyvendinimo stebėseną, žmogaus teisių ir gerojo valdymo principų įgyvendinimą.

9. Skubos tvarka **įgyvendinti numatytus ir suplanuotus finansinius mechanizmus 2020 metams**, kaip pvz. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos administruojamas **NVO fondas**, kuris padėtų užtikrinti būtinų paslaugų teikimą, reikalingų priemonių įsigijimą.

10. **Įtraukti skėtinių ir kitų nevyriausybinių organizacijų atstovus** į tolimesnių ekonominių, finansinių ir kt. priemonių formavimą ir įgyvendinimą, ieškant alternatyvių galimybių toliau tęsti pradėtą darbą tobulinant įvairius teisės aktus, kuriant veiksmų planus ir strategijas.

Užtikriname, kad esame pasiruošę bendradarbiauti su valstybės ir savivaldybių įstaigomis ir institucijomis bei kitais partneriais visoje Lietuvoje, kad nustatytume bei prisidėtume sprendžiant artimiausio laikotarpio poreikius bei iššūkius, kylančius valstybei bei jos piliečiams atsidūrus šioje sudėtingoje padėtyje. Nevyriausybinės organizacijos gali reikšmingai prisidėti siūlant ir ieškant bendrų problemų sprendimų.

Gaja Šavelė

Nacionalinės NVO koalicijos direktorė

Nacionalinė NVO koalicija vienija 13 skėtinių nevyriausybinių organizacijų: Lietuvos jaunimo organizacijų taryba; Lietuvos negalios organizacijų forumas; Aplinkosaugos koalicija; Lietuvos moterų lobistinė organizacija; Nacionalinis skurdo mažinimo organizacijų tinklas; Nacionalinė vystomojo bendradarbiavimo organizacijų platforma; NVO vaikams konfederacija; Žmogaus teisių koalicija; Lietuvos pacientų organizacijų atstovų taryba; Lietuvos vartotojų organizacijų aljansas; Švietimo NVO tinklas; Lietuvos meno kūrėjų asociacija; Nevyriausybinių organizacijų informacijos ir paramos centras.

Raštą taip pat palaiko: VšĮ Vaikų linija, Lietuvos emocinės paramos tarnybų asociacija (LEPTA)

NACIONALINĖ NVO KOALICIJA

NACIONALINĖS NVO KOALICIJOS NARIAI

LIETUVOS JAUNIMO
ORGANIZACIJŲ TARYBA

Lietuvos
aplinkosauginių nevyriausybinių
organizacijų koalicija

nvo
vaikams
konfederacija

LNF
LIETUVOS
NEĮGALIŲJŲ
FORUMAS

LIETUVOS MOTERŲ
LOBBISTINĖ
ORGANIZACIJA

Nacionalinė
Nevyriausybinių
Vystymąje
Bendradarbiavimo
Organizacijų
Platforma

LVBOS
Lietuvos vietos bendruomenių organizacijų sąjunga

ŽTOK
ŽMOGAUS
TEISIŲ
ORGANIZACIJŲ
KOALICIJA

NACIONALINIS SKURDO MAŽINIMO
ORGANIZACIJŲ TINKLAS

PRISIDUK PRIE SKURDO MAŽINIMO INICIATYVŲ LIETUVOJE

LIETUVOS PACIENTŲ
ORGANIZACIJŲ
ATSTOVŲ TARYBA

LVOA

LIETUVOS VAIDŲ
ORGANIZACIJŲ
ALIJANSAS

LMAKA
Lietuvos meno kūrėjų asociacija

SVJETMO
NVO
TINKLAS

NEVYRIAUSYBINIŲ
ORGANIZACIJŲ
INFORMACIJOS IR
PARAMOS CENTRAS

NACIONALINĖ NEVYRIAUSYBINIŲ ORGANIZACIJŲ (NVO) KOALICIJA VIENIJA 13 NACIONALINIŲ SKĖTINIŲ NVO, KURIOS VIENIJA PER 3.000 NVO VIŠOJE ŠALYJE IR KURIŲ VEIKLOJE NARYSTĖS PAGRINDU DALYVAUJA DAUGIAU KAIP 500 TŪKSTANČIŲ GYVENTOJŲ.

JM. KODAS: 305397651

ADRESAS: ODMINIŲ G. 12, 01122 VILNIUS

EL.PAŠTAS: GAJA@NISC.LT

HTTP://WWW.3SEKTORIUS.LT/NISC/NACIONALINE-NVO-KOALICIJA/KOALICIJOS-NARIAI/